

Archeologienota

Nieuwerkerken, Diestersteenweg 7

(1ste afdeling, sectie B, percelen 263C, 265D5, 265C5)

Archeologienota

DOSSIER 2017E213

Bouwen & Milieu nv

*Erkend als Bodemsaneringsdeskundige type 2 (Ovam-Vlaanderen)
Erkend als expert in de Bodemverontreiniging (Leefmilieu Brussel)*

*Hasseltsesteenweg 2
B-3800 Sint-Truiden (BE)*

*In samenwerking met erkend archeoloog Rik van de Konijnenburg (Haast bvba)
expert in Historisch en Archeologisch onderzoek, Studies en Toegepast onderzoek*

Dossiernr.: 2017E213
wettelijk depot: D/2017/14.148/12

INHOUD

Programma van maatregelen	
1. Beschrijvend gedeelte	4
2. Aanleiding van het vooronderzoek	6
3. Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	10
4. Vraagstelling en Onderzoeksdoelen	13
5. Onderzoekstrategie en -methode	13
6. Onderzoekstechnieken	13
7. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk	13
8. Lijst met afbeeldingen	14
9. Bibliografie	14

Coverfoto: het terrein gesitueerd op de luchtfoto uit 2016 (bron: www.geopunt.be)

Auteur: Anne De Loof, archeoloog

Autorisatie: Rik van de Konijnenburg, erkend archeoloog 2015/00041

1. Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

1.1.1 Projectcode: Dossier 2017E213

1.1.2 Nummer wettelijk depot: D/2017/14.148/12

1.1.3 Naam en erkenningsnummer archeoloog: Rik van de Konijnenburg, OE/ERK/Archeoloog/2015/00041, Grauwe Torenwal 6/00/1 – 3960 Bree

1.1.4 Naam en adres van de opdrachtgever: BLOEMEN EN TUINCENTRUM SAMPERMANS, Diestersteenweg 7, 3850 Nieuwerkerken

1.1.5 Locatiegegevens:

1.1.5.1 Provincie: Limburg

1.1.5.2 Gemeente: Nieuwerkerken

1.1.5.3 Deelgemeente: Nieuwerkerken

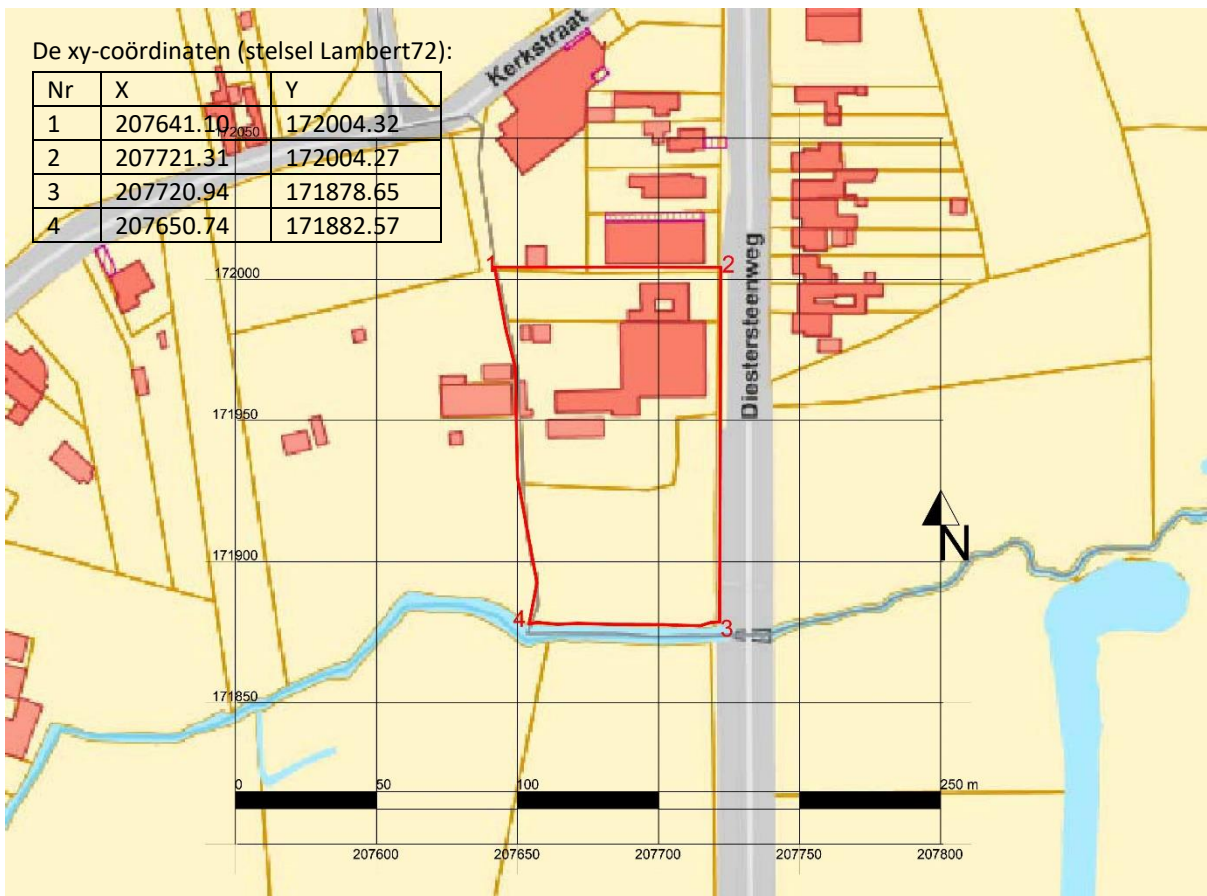
1.1.5.4 Adres: Diestersteenweg 7

1.1.5.5 Toponiem:

1.1.5.6 Bounding box:

De xy-coördinaten (stelsel Lambert72):

Nr	X	Y
1	207641.10	172004.32
2	207721.31	172004.27
3	207720.94	171878.65
4	207650.74	171882.57

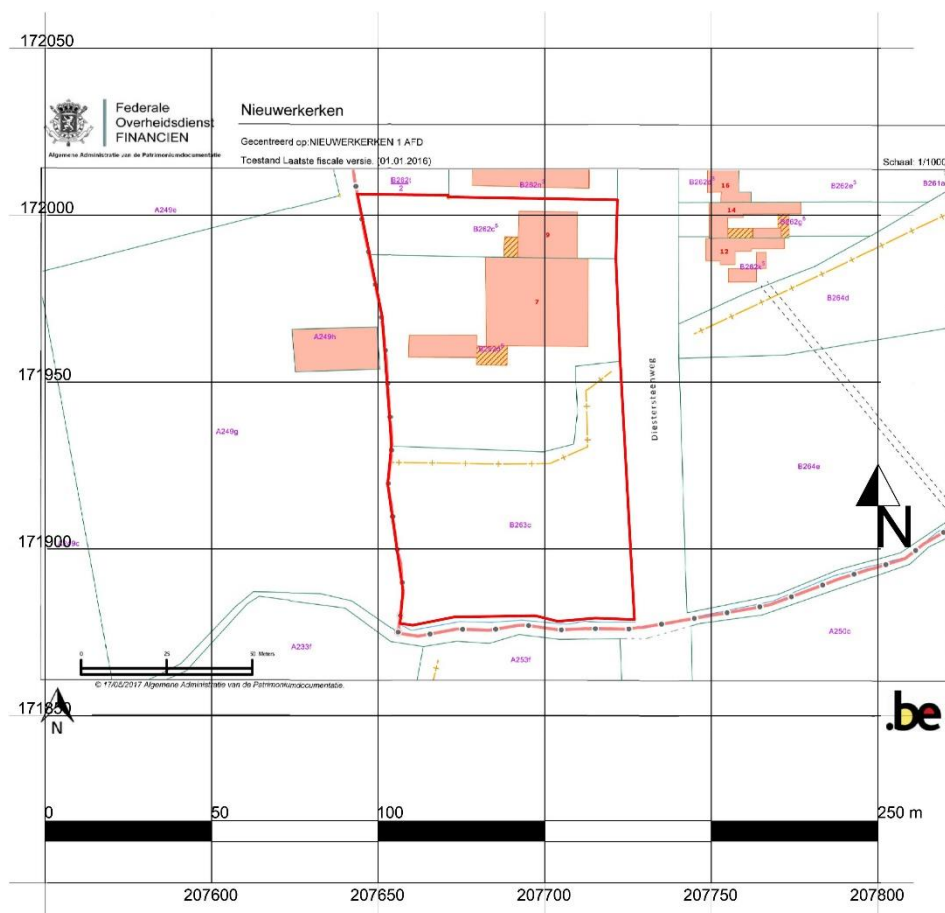
Afbeelding 1: Bounding box, in rood het projectgebied www.geopunt.be

1.1.6 Kadastrale gegevens en plan met afbakening

Het projectgebied ligt in de gemeente Nieuwerkerken, afdeling 1 sectie B, percelen 263C, 262D5 en 262C5. Volgens de CadGis van het kadaster (http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE) hebben de percelen een oppervlakte (afgerond op twee decimalen) van:

- 263C: 3840,09 m²
- 262D5: 3633,51 m²
- 262C5: 1314,35 m²

Alle percelen samen hebben een totale oppervlakte van 8787,95 m².

Afbeelding 2: de kadastrale kaart, in rood het projectgebied www.cadgis.be

2. Aanleiding van het vooronderzoek

Randvoorwaarden

Dit onderzoek begint bij de aanleg van de uitbreiding van een tuincentrum te Diestersteenweg 7, 3850 Nieuwerkerken.

Bij het aanvragen van een stedenbouwkundige vergunning of een verkavelingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een stedenbouwkundige aanvraag is afhankelijk van een aantal criteria: - De totale oppervlakte van de percelen - De oppervlakte van de geplande bodemingrepen - De ruimtelijke bestemming van het terrein - De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de CAI (Centraal Archeologische Inventaris Onroerend Erfgoed).

Vraagstelling

Het bureauonderzoek heeft tot doel het projectgebied archeologisch te evalueren op basis van bestaande bronnen en de impact van de geplande werken op eventueel aanwezig archeologisch erfgoed te bepalen. Dit houdt in dat er informatie wordt verzameld over de mogelijke aanwezigheid of afwezigheid van archeologisch erfgoed binnen het projectgebied. De kenmerken, de relatie met het omringend landschap, de bewaringstoestand en de waarde van eventueel aanwezig archeologisch erfgoed worden ingeschat. Ook de manier waarop de geplande bodemingrepen worden uitgevoerd, maakt deel uit van de evaluatie.

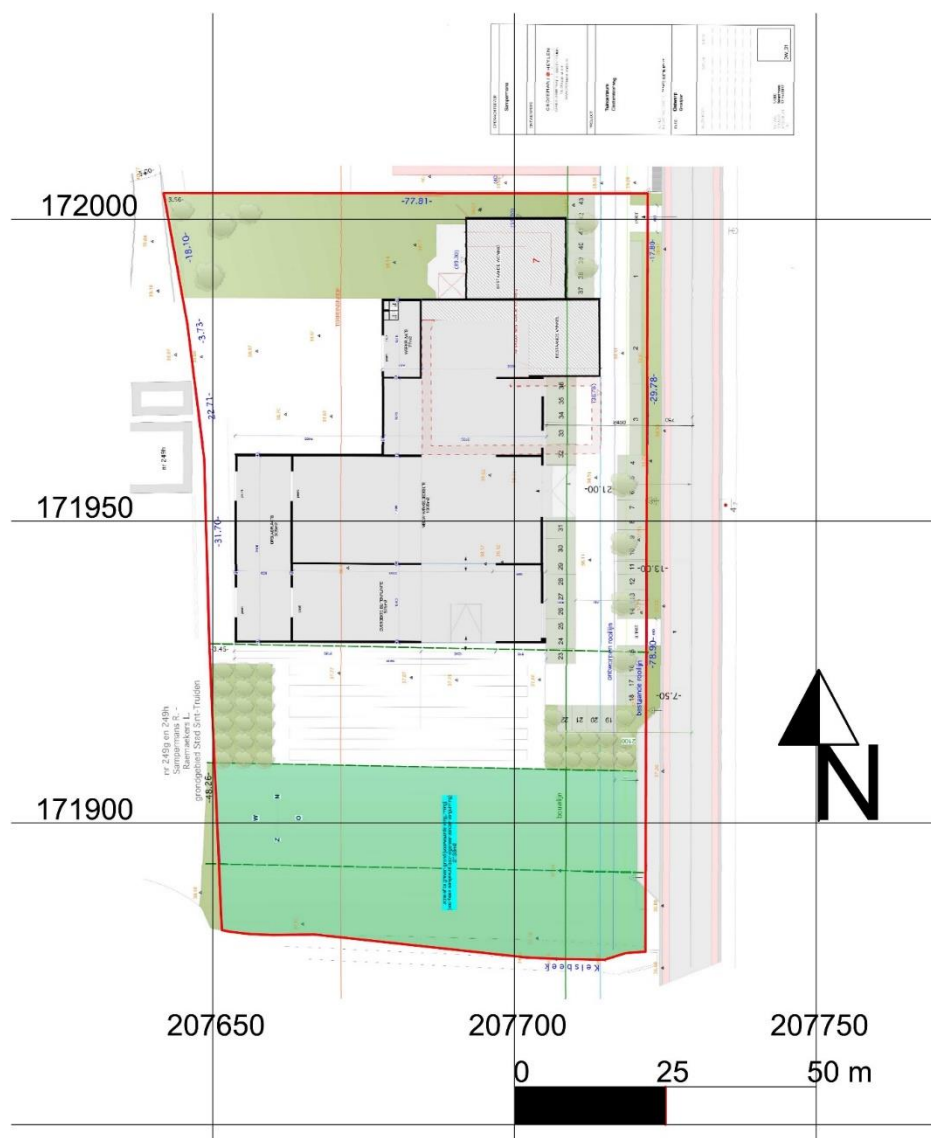
Het bureauonderzoek formuleert een antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn er archeologische of historische gegevens bekend over de site?
- Zijn er indicaties voor bodemverstoringen die het bodemarchief kunnen vernietigd of omwoeld hebben?
- Welke evolutie kende het gebruik van het terrein?

- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief - Indien er voldoende aanwijzingen zijn om te stellen dat het terrein weinig of niet verstoord is, welke maatregelen dienen te worden genomen om het terrein verder landschappelijk en archeologisch te waarderen?

Beschrijving van de geplande werken

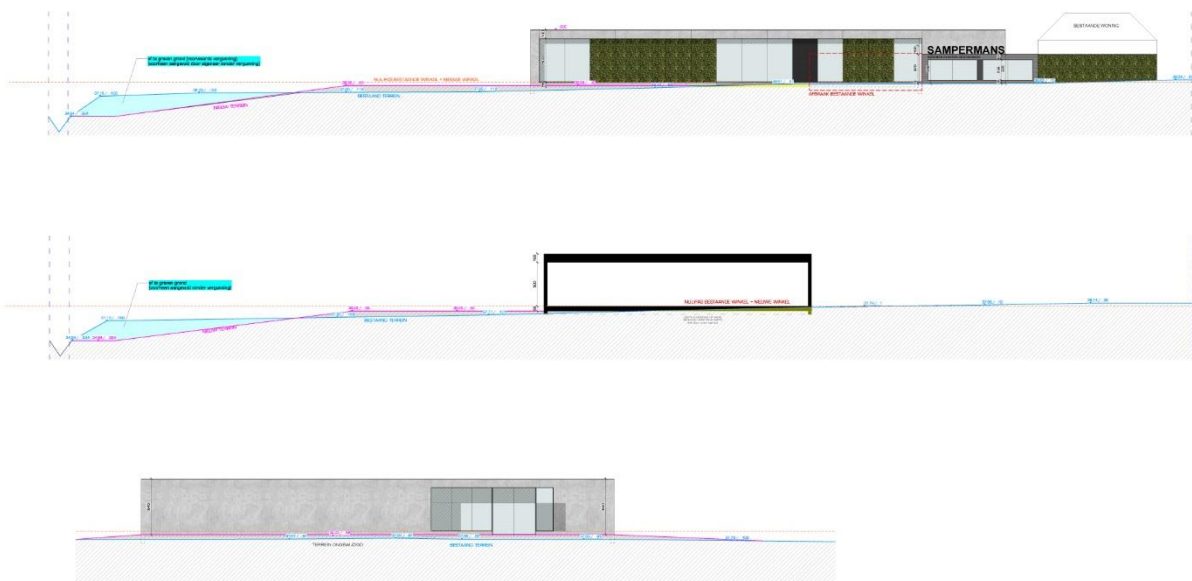
De huidige status van de percelen is gedeeltelijk bebouwd: in het perceel 262C5 ligt een woning, de panden van het tuincenter en sommige plantenrijen voor de planten liggen in het perceel 262D5. In het perceel 263C liggen slechts enkele plantenrijen voor planten en de resterende oppervlakte is akker.

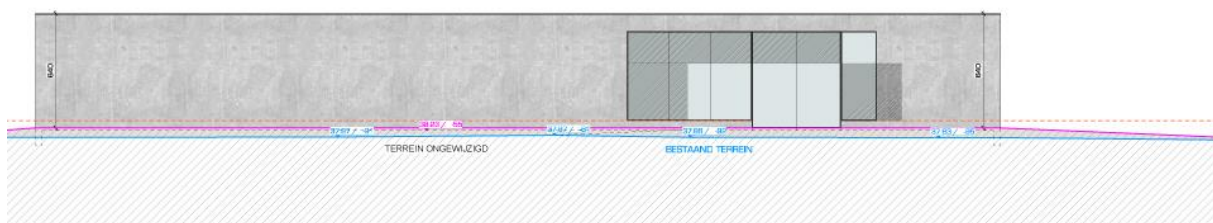
Afbeelding 3, de geplande werken, zoals aangereikt door de opdrachtgever, in rood het projectgebied

De bouwvergunningsaanvraag is nodig om het tuincenter uit te breiden (afbeelding 3). Hiervoor is het nodig de bestaande winkel gedeeltelijk te slopen, tot de hoogte van 38,52 m TAW. De andere bestaande panden blijven zoveel mogelijk behouden.

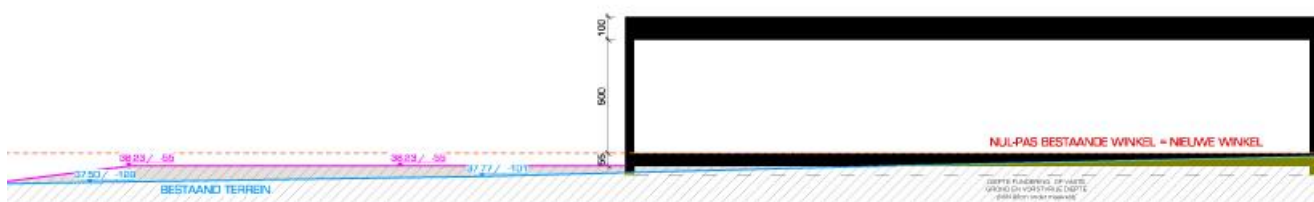
Het gelijkvloers van de nieuwe inplanting zal een hoogte van ca. 38,79 m hebben, de hoogte van de bestaande winkel, en in het uitbreidingsgebied zal het gelijkvloers ca. 60 cm hoger de huidige vloer liggen (doorsnede afbeelding 4 detail afbeelding 5). De diepte van de fundering is afhankelijk van de grondkwaliteit: hier dient nog een sondering voor te gebeuren, maar de fundamente zijn ca. 0,80 – 1 m diep onder het maaiveld (afbeelding 6).

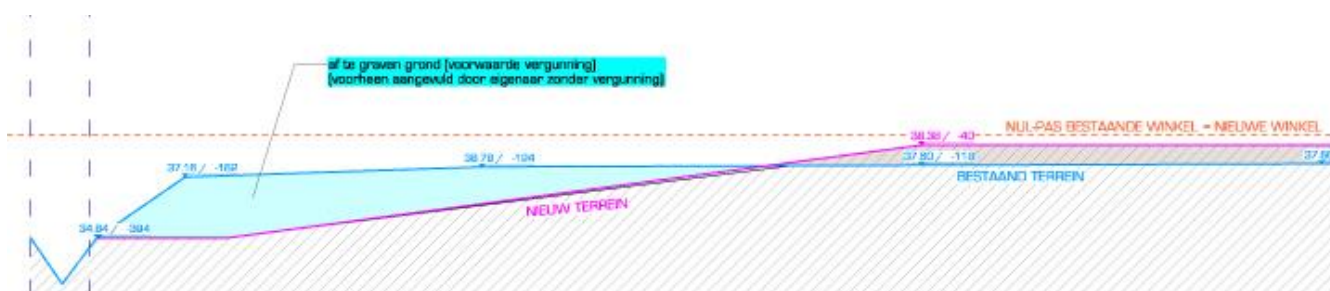
Afbeelding 4, doorsnede van de gelande werken, aangereikt door de opdrachtgever

Afbeelding 5 detail van de doorsnede van de geplande werken

Afbeelding 6, detail van de doorsnede van de geplande werken, de fundamente

Afbeelding 7: detail van de afbeelding 4, in lichtblauw de verhoging

Afbeelding 8: de verhoging op google earth, 2017

Aan de linkerkant van het perceel 263C wordt de grond afgegraven naar de beek toe. Dit betreft het opnieuw afgraven van een grondaanvulling die zonder vergunning uitgevoerd is geweest door de bouwheer. Dit is een voorwaarde van de gemeente voor de vergunning (afbeeldingen 7 en 8).

3. Resultaten van het bureauonderzoek

In het bureauonderzoek werden alle nodige gegevens verzameld en besproken om te komen tot een gefundeerde uitspraak betreffende de archeologische verwachtingen in het betrokken projectgebied.

Dit onderzoek heeft volgende IT-middelen gebruikt om het archeologisch potentieel van het gebied te kennen :

Site/object op <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>;

Het onroerend erfgoed op de kaart, op <https://geo.onroerenderfgoed.be>;

Vorige vooronderzoeken, op <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/>;

Onderzoek met alle historische kaarten, op <https://geopunt.be> en op www.cartesius.be.

- Zijn er archeologische of historische gegevens bekend over de site?

Nee, in de CAI zijn er geen vondsten in het projectgebied. Losse Vondsten van late Middeleeuwen en van de Nieuwe Tijd liggen meer dan ca. 600 m ver de werkzone. Indicator van gebouwen liggen meer dan 1km ver het projectgebied.

- Zijn er indicaties voor bodemverstoringen die het bodemarchief kunnen vernietigd of omwoeld hebben?

Ja, uit de luchtfoto's en uit topografische kaarten kunnen we afleiden dat er een enige verstoring – het gebouwen van de woning en van de tuincenter- in het projectgebied is geweest. Er is in de site ook een verhoging in het perceel 263C, die moet uitgegraven worden zoals uit de gemeente gevraagd.

- welke evolutie kende het gebruik van het terrein?

Het projectgebied wordt op historische kaarten als bouwland voorgesteld.

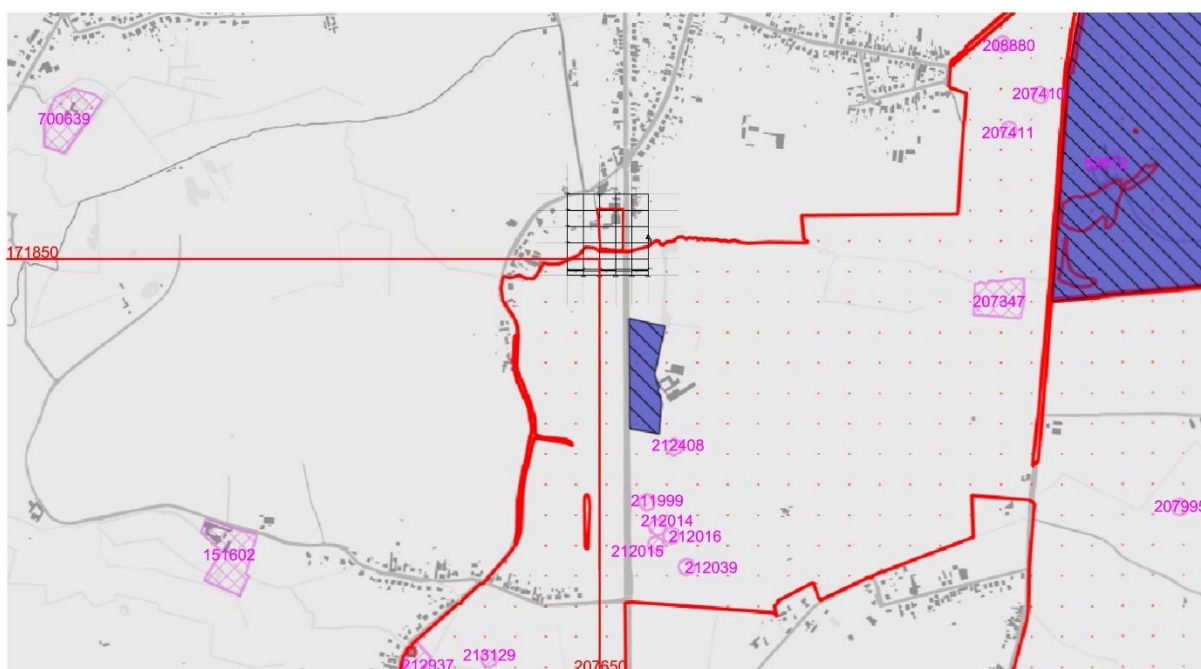
Op de Ferrariskaarten vinden we het projectgebied als een open landschap met velden, met twee gebouwen op de westelijke kant van het gebied. Uit de Atlas der Buurtwegen kunnen we de wegen afleiden. Er zijn de chemin 46, langs de westelijke grens van het projectgebied en het pad, sentier 12, in het centrum van het perceel 263C, in richting noordoost-zuidwest. De steile helling voor de beek,

gekarteerd op de Vandermaelen kaarten en op de topografische kaarten uit 1904, is nu gevuld met de grond, die moet uitgegraven worden.

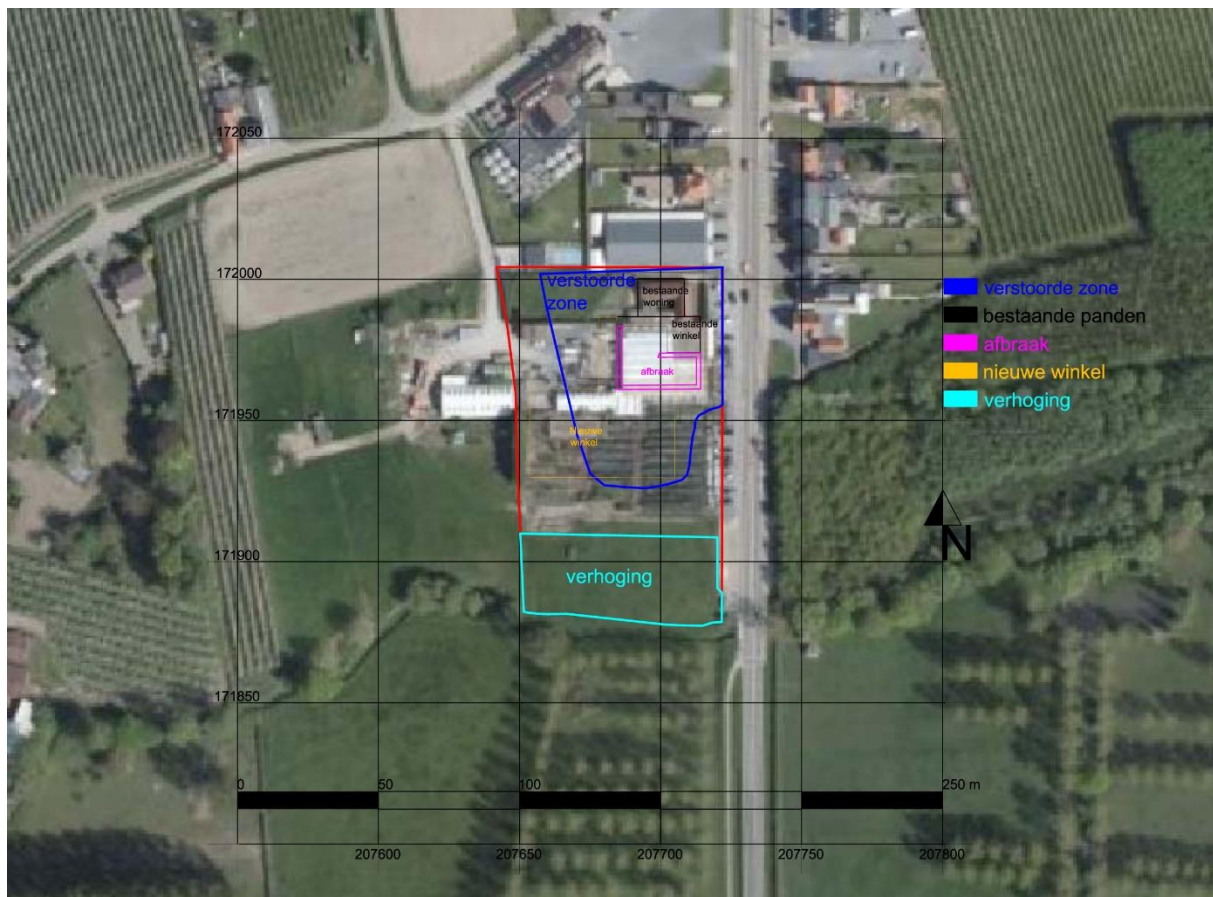
- wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

De impact van de geplande werken, die ca. 1 m diep onder het maaiveld zullen gebeuren, dus invasief voor een eventueel bodemarchief, zal inderdaad eerder beperkt zijn.

De ingreep in de bodem ligt tussen de verstoorde zone (door de werkzone van de huidige panden) en de verhoging (afbeelding 10).

Afbeelding 9 CAI-locaties kaart, het onderzoeksgebied in rood, www.geo.onroerenderfgoed.be

Afbeelding 10: verstoorde zone uit de luchtfoto's en zone van de verhoging, synthese op luchtfoto 2016, het onderzoeksgebied in rood, www.geopunt.be

Advies

De zone voor het nieuwe gebouw was al voor de huidige winkel en woning gebruikt (percelen 262C5 en 262D5): de verhoging van het perceel 263C (grondaanvulling die zonder vergunning uitgevoerd is geweest door de bouwheer) zal uitgegraven worden tot het originele niveau, zoals voorzien door de voorwaarde van de gemeente voor de vergunning. De locatie van het projectgebied kan niet tot meer kennis van het originele landschap leiden.

Uit al deze argumenten, en op basis van een bijkomende kosten/batenanalyse van een archeologische prospectie hetzij enkel door proefsleuven, hetzij door proefsleuven voorafgegaan door een verkennend archeologisch booronderzoek, adviseren wij om het terrein vrij te geven van verder archeologisch onderzoek.

4. Vraagstelling on Onderzoekdoelen

a. Doelstellingen van het archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem

Gelet op het advies: niet van toepassing

b. Te beantwoorden onderzoeksvragen

Gelet op het advies: niet van toepassing

5. Onderzoeksstrategie en -methode

Gelet op het advies: niet van toepassing

6. Onderzoekstechnieken

Gelet op het advies: niet van toepassing

7. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Gelet op het advies: niet van toepassing

Dit onderzoek begint bij de aanleg van de uitbreiding van een tuincentrum te Diestersteenweg 7, 3850 Nieuwerkerken.

Door een verstoorde zone (voor de huidige winkel en woning) en door een verhoging van het terrein zullen de geplande werken, die ca. 1 m diep onder het maaiveld zullen zijn, dus invasief voor een eventueel bodemarchief, inderdaad een heel beperkte impact hebben. De locatie van het projectgebied kan niet tot meer kennis van het originele landschap leiden.

in de CAI zijn er geen vondsten in het projectgebied. Losse Vondsten van late Middeleeuwen en van de Nieuwe Tijd liggen meer dan ca. 600 m ver de werkzone. Indicator van gebouwen liggen meer dan 1km ver het projectgebied.

Op basis van al deze argumenten wordt er geen verder onderzoek aanbevolen.

8. Bibliografie

HANECA, K., DEBRUYNE, S., VANHOUTTE, S., ERVYNCK, A., 2016, Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie, Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 48, Brussel, agentschap Onroerend Erfgoed - Wetenschappelijke instelling van de Vlaamse Overheid, Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed

Geraadpleegd via:

<https://www.onroenderfgoed.be/actueel/nieuws/onderzoeksrapport-archeologisch-vooronderzoek-proefsleuven-strategie/>

Geraadpleegd websites:

www.cartesius.be

www.dov.vlaanderen.be

www.gdiviewer.agiv.be

www.geo.onroenderfgoed.be

www.geopunt.be

www.inventaris.onroenderfgoed.be/

www.loket.onroenderfgoed.be

9. Lijst met afbeeldingen

Afbeelding 1: Bounding box, in rood het projectgebied www.geopunt.be

Afbeelding 2: de kadastrale kaart, in rood het projectgebied www.cadgis.be

Afbeelding 3, de geplande werken, zoals aangereikt door de opdrachtgever, in rood het projectgebied

Afbeelding 4, doorsnede van de gelande werken, aangereikt door de opdrachtgever

Afbeelding 5 detail van de doorsnede van de geplande werken

Afbeelding 6, detail van de doorsnede van de geplande werken, de fundamente

Afbeelding 7: detail van de afbeelding 4, in lichtblauw de verhoging

Afbeelding 8: de verhoging op google earth, 2017

Afbeelding 9 CAI-locaties kaart, het onderzoeksgebied in rood, www.geo.onroenderfgoed.be

Afbeelding 10: verstoorde zone uit de luchtfoto's en zone van de verhoging, synthese op luchtfoto 2016, het onderzoeksgebied in rood, www.geopunt.be